

Referat

Utvalg for internasjonal handelsforenkling

Møte 28.11.2013

Utvalgsmedlemmer og observatører til stede:

Jan Hilleren
Trude Feirud
Arne Foss
Iren Hofseth
Sjur Klætte
Hanne Grande
Åsa Bruhagen
Dag-Morten Årvik
Finn Strømme
Vidar Andreassen
Astri Platou
Stefan Fransson (i stedet for Anita Graff)
Torkel Thorsen
Susann Nilsen /Cecilie Alnæs (i stedet for Liv Kristin Rundberget/(Louise Holtoug Amundsen)
Marit Benedicte Fleischer

Forfall

Bjørn Kultorp
Line Vrenne
Stefan Andersson
Tymon Bugajski
Jan-Terje Mentzoni
Oscar Gyllenberg

Til stede fra administrasjonen: Olav Hermansen, utvalgssekretær og referent.

Innledere – foruten de ovennevnte:

Robert Aksens, Norges Lastebileier-Forbund
Jan Vidar Knutslid, Descartes/KSD Software International

Dagsorden:

1. Åpning av møtet. Formaliteter
2. GSP og erstatningssertifikater
3. Kabotasje på norsk. Handelsforenkling eller hindring?
4. Utførselsdeklarasjon og attestasjon – oppfølging
5. Internasjonal handelsforenkling i WTO-regi – aktuell status

6. Frihandelsavtaler – tilbakemeldinger
7. Neste møte – tid og forslag til saker

1. Åpning av møtet. Formaliteter

Innkallingen og dagsordenen ble godkjent. Utvalgssekretæren gikk gjennom møtereferatet fra 28.09.2013. Det var ingen anmerkninger til referatet.

Oscar Gyllenberg, tollansvarlig i DHL Express Norway, er opptatt som nytt utvalgsmedlem. Han hadde ikke anledning til å delta på møtet denne gangen.

2. GSP og erstatningssertifikater

Her innledet Susann Nilsen fra Toll- og avgiftsdirektoratet. Hennes foiler finnes i vedlegg-1-28-11-13. Stefan Fransson, KGH Customs Services, var invitert til en kommentar. Hans foiler er i vedlegg-2-18-11-13.

Saken har vært oppe på flere tidligere utvalgsmøter. Utfordringene var fremdeles per møtetidspunkt:

- Det store antall erstatningssertifikater som må framskaffes ved reeksport
- Dagens rutiner som krever manuell stemping fra tollvesenet av alle disse sertifikatene. Dette gir tollvesenet mye merarbeid og skaper betydelige forsinkelser og merkostnader for næringslivet
- Tollkontorene i EU og Sverige har i dag satt på altfor få folk for å kunne håndtere denne omstendelige rutinen effektivt
- Sluttforbrukerne, både i Norge og EU-land må betale en høyere pris enn nødvendig for mange GSP-varer
- At mens man stoler på eksportører i frihandelsland og at disse derfor har mulighet for bare å framlegge en fakturaerklæring, opprettholdes sertifikatkravene både for import og reeksport av varer fra GSP-land
- Som følge av dagens tungvinte system velger atskillige importører å betale full importtoll istedenfor å utnytte sine «GSP-rettigheter»

Susann Nilsen opplyste at Norge for praktiske formål langt er bundet av EUs politikk og regelverk på dette området. Norge kan for eksempel ikke ensidig innføre et autorisasjonssystem for EU- og andre lands eksportører.

I EU forventes vesentlige lettelser å komme først i 2017 og da i form av at:

- Opprinnelsesbeviset Formular A da gradvis vil bli erstattet av en opprinnelseserklæring
- EU-kommisjonen vil etablere en database for registrerte eksportører, basert på grunnlagsdokumentasjon fra aktuelle GSP-lands tollmyndigheter

En varslet endring av den norske tollforskriften § 8-10-5 vil imidlertid åpne for at importører som i betydelig omfang mottar erstatningssertifikater formular A kan få et

tidsavgrenset unntak når det gjelder kravet om å framlegge opprinnelsesbevis ved innførsel. Importører som her blir autorisert får i stedet en frist på 30 dager til å framlegge aktuelt opprinnelsesbevis. Det ble antydnet at denne forskriftsendringen kan tre i kraft allerede fra nyttår.

Det var noe delte meninger i utvalget om betydningen av nevnte forskriftsendring fra TAD. Det man i alle fall var enige om var å følge utviklingen nøye. Således kan det være behov for å ta opp saken på nytt i utvalget i løpet av 2014 for å gjøre opp status på om effekten av forskriftsendringene.

3. Kabotasje på norsk. Handelsforenkling eller hindring?

Robert Aksnes, Norges Lastebileier-Forbund, NLF, innledet. Hans foiler finnes i vedlegg-4-28-11-13. Definisjonen av kabotasje er transport mellom steder i en annen stat enn der hvor transportøren hører hjemme.

Transportør fra EU/EØS kan utføre inntil 3 kabotasjeturer i tilslutning til en internasjonal transport, med samme kjøretøy, innenfor en periode på 7 dager etter at den internasjonale lasten er losset. Kabotasje er således ment å være en ikke-planlagt og midlertidig aktivitet.

Ulik tolkning og praktisering av kabotasje-reglene har medført en rekke konflikter siste år, også i Norge. Oppsamlingstransporter, med en rekke stopp underveis, er et av stridspunktene.

Det ble ellers diskusjon om bestilleransvaret, enten det gjaldt speditøren eller tilfelle der vareeier selv bestiller transport direkte. Aksnes framhevet at fraktbestiller i alle fall hadde en undersøkelsesplikt mht. valg av lastebiloperatør og sjåfør.

3. Utførselsdeklarasjon og attestasjon – oppfølging

Denne saken var også oppe på utvalgsmøtet 07.03.2013 i år. I etterkant av møtet ble en uttalelse sendt til Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet, ref. vedlegg-4-28-11-13. Til tross for verbal velvilje fra saksbehandlere i Skattedirektoratet utvalgssekretæren hadde vært i kontakt med har det så langt ikke skjedd noe konkret i denne saken

En hypotese er at en av grunnene til at intet hadde skjedd så langt er usikkerhet hos myndighetene om tekniske løsninger. Derfor ble Jan Vidar Knutslid, Descartes/KSD Software International, invitert til utvalgsmøtet, utfra hans kunnskaper om aktuelle EU-tollprosedyrer og systemløsninger.

I sin gjennomgang tok Knutslid utgangspunkt i EUs tollprosedyrer på dette området slik det framgår av bl.a. http://ec.europa.eu/ecip/model_transactions/index_en.htm

EU-landene har kommet ulike langt når det gjelder å kunne utstede elektroniske kvitteringsmeldinger som dokumentasjon på at godset har forlatt eksportlandet. Likevel forekommer «den norske situasjonen», med ileggelse av importmoms som straff ved manglende manuell stemping og undertegning av utførselsdeklarasjonen, etter sigende i liten

eller ingen grad i EU-landene. Ved eksport fra EU til tredjeland har transportøren et viktig ansvar når det gjelder attesteringen av at varene faktisk har gått ut av landet.

Knutslid mente at en forskriftsendring som tillater at dagens manuelle stemplings- og undertegningskrav erstattes av elektronisk meldingsutveksling må være et første steg i retning av en enklere prosedyre på dette området.

I debatten under dette punktet framkom ellers blant annet at:

- Tyskland, Nederland og Danmark i dag har et system med «elektroniske kvitteringer
- Selv om Sverige pt. ennå ikke har et slikt system er etterkrav «à la Norge» svært sjeldent forekommende i Sverige
- Det er ved eksport fra Norge der transporten går med et utenlandsk selskap (og da hyppigst når leveringsbetingelsen EXW etter Incoterms® 2010 brukes) i praksis svært vanskelig å få kjøperens transportør til å stemple og undertegne utførselsdeklarasjonen forskriftsmessig
- Det i utgangspunktet paradoksale at det i en norsk dom fastslås at selv om det var uomtvistelig bevist at en forsendelse var gått ut av landet (bl.a. ble AWB-flyfraktbrev fra flyspeditør forelagt) ble likevel eksportøren dømt til å betale utførselsmoms fordi den formelle attesteringen av utførselsdeklarasjonen manglet
- Den manglende systemmessige koblingen mellom TVINN og NCTS (transitteringssystemet) og MRN-nummer er i dag et problem, men trenger ikke å være en absolutt hindring for innføring av «elektroniske kvitteringer» for utførsel
- Bruk av scanning, strekkoder og QR-koder kan være tekniske måter å ivareta nevnte kvitteringsfunksjon på

Utvalgssekretæren hadde forberedt utkast til en ny uttalelse til Skattedirektoratet og TAD før møtet. Men det ble ansett som mest hensiktsmessig at man i første omgang fulgte opp denne saken i form av et direkte møte med nevnte etater.

Vedtak: Utvalgssekretæren kontakter Louise Holtoug Amundsen i TAD med sikte på å få til et møte med Skattedirektoratet og TAD i saken der utvalgsleder og utvalgssekretær deltar.

5. Internasjonal handelsforenkling i WTO-regi – aktuell status

Marit Benedicte Fleischer fra Utenriksdepartementet ga en oppdatering om WTOs utkast til avtale om handelsfasilitering. Presentasjonen finnes i Vedlegg-5-28-11-13.

I utkastet, som var det nittende i rekken, har man i langt større grad enn tidligere lyktes å komme fram til felles enighet om handelsforenkling. En handout av avtaleutkastet ble delt ut til møtedeltakerne.

De viktigste utestående spørsmålene i avtalen om handelsfasilitering dreide seg om utviklingslandenes forpliktelser og gjennomføring av avtalen. Avtalebestemmelsene omhandlet tollprosedyrer, forhåndsgodkjenning, bruk av internett for beskrivelse av normalprosedyrer, større bruk av internasjonale standarder, risikovurdering (mindre detaljinspeksjon), modernisering av tollvesen i mange land mv.

Avtalen representerte en nyvinning i WTO med sine prosedyrer for iverksetting, der utviklingslandene selv bestemmer hvilke tiltak de trenger tid til å gjennomføre og hvilke tiltak de trenger støtte for å gjennomføre.

Norske forhandlere har vært svært opptatt av at:

- dette må være en multilateral avtale
- måten avtalen skulle iverksettes må presiseres
- den nye avtalen om handelsforenkling (TF – trade facilitation) må ha forrang framfor den nåværende GATT-avtalen
- WTOs mekanismer for tvisteløsning må også gjelde for TF-avtalen

På det politiske ministermøte i Bali i desember vil det bli avgjort om forhandlingene endelig kan munne ut i en avtale, etter 12 års forhandlinger.

6. Frihandelsavtaler – tilbakemeldinger

Olav Hermansen, NorStella, presenterte resultatene av en spørreundersøkelse om handelshindre i frihandelsland mv. Sammenfatning av undersøkelsen finnes i vedlegg-6-28-11-13. «Frihandelsland» er satt i hermetegn i presentasjonen fordi en del av innkomne svar refererte seg til land EFTA verken har frihandelsavtaler med eller er i forhandlinger med pt.

Under dette punktet presenterte dessuten Torkel Thorsen i NHO resultatene fra deres oversiktsundersøkelse «Norge-USA: Handelshindre og behov for frihandelsavtale». Denne presentasjonen er med i vedlegg-7-28-11-13.

Punktene under referer seg i hovedsak til tilleggsmomenter som kom fram under landgjennomgangen:

- Korea: Sterkt ønske om at Norge og EFTA gå sammen med EU for å få etablert felles kumulasjonsregler
- Kina: Kompliserte avgiftsregime og betydelige forskjeller delstat-delstat
- Russland: Vareforsendelser til OL-arrangementet i Sotchi er toll- og prosedyremessig svært komplisert
- Ukraina: Svært detaljerte krav til handelsinformasjon, lang ventetid på grensen og korrupsjon
- Brasil: Ved avvik i oppgitt vareverdi /vekt på mer enn 5 % trer automatisk rød prosedyre, som er det strengest importregimet, i kraft. Det medfører gjerne en svært streng og tidkrevende tollbehandling ved import
- USA: Svært omfattende dokumentasjonskrav er med å vanskeliggjøre eksport til USA
- Latin-amerikanske land generelt: Svært glad i stempler på dokumenter selv der disse ikke har noen beviselig verdi
- Vest-afrikanske land: Prosedyrekravene knyttet til forhåndsinspeksjon av varer har blitt stadig mer omfattende

Det ble ellers under møtet opplyst at:

- Frihandelsavtalen EFTA-Gulf Cooperation Council snart forventes å tre i kraft
- Norske tollmyndigheter bruker enhver anledning for å fremme krav om at bruk av EUR.1 Varesertifikat må opphøre.
- Etter undersøkelsen å dømme framsto særlig Mexico, Chile, Israel og Tyrkia som land der tollmyndighetene er ivrige etter å kreve EUR.1 Varesertifikat, uavhengig av den norske eksportørens autorisasjon.
- En måte for norske eksportører å komme unna krav om EUR.1 Varesertifikat på var å forsyne fakturaerklæringen med et stempel.

7. Neste møte – tid og forslag til saker

Neste møte i Utvalg for internasjonal handelsforenkling er berammet til **torsdag 27.mars 2014**. Noen aktuelle saker på neste møte kan være:

- Attestasjon av utførselsdeklarasjoner – oppfølging
- Nye NSAB – hva blir fasiten?
- Har informasjon, men sitter på gjerdet? Mattilsynet og importkontroll
- NHOs USA-undersøkelse – i nærkontakt med aktuelle handelshindre

Vi kommer tilbake med nærmere dagsorden over nyttår.

Vedlegg:

- Vedlegg-1-28-11-13: GSP
- Vedlegg-2-28-11-13:GSP-utmaningar
- Vedlegg-3-28-11-13: Kabotasje
- Vedlegg-4-28-11: Uttalelse-utførsel-attestasjon-02-13
- Vedlegg-5-28-11-13: WTOs utkast til avtale om handelsfasilitering
- Vedlegg-6-28-11-13: «Frihandelsland» og handelshindre
- Vedlegg-7-28-11-13: NHO-spørreundersøkelse Norge-USA.